

Gudssyn. Charlotte Rørth drager hemmelige og tabubelagte erfaringer frem i efterfølgeren til sin overraskende bestseller, *Jeg mødte Jesus*.

Frem i lyset

AF JENS BÆRENTZEN

Charlotte Rørth: Vi mødte Jesus. Og hvad kommer det andre ved? 269 sider. 299,95 kr. Gyldendal.

Forfatteren Knud Romer var ikke spor glad den aften i januar 2015, da han sad som kommentator i Kulturen på News. Med på en forbindelse fra Aalborg var Nordjyske-journalist Charlotte Rørth, der dagen efter skulle udgive *Jeg mødte Jesus* om sine oplevelser i den spanske by Úbeda, og hvad deraf siden var fulgt – og det passede slet, slet ikke den letantændelige forfatter.

Hvis Rørth på forhånd var nervøs for de reaktioner, bogen ville kalde frem, blev hun næppe beroliget af sin medvirken i udsendelsen. Hun fik dårligt nok et ord indført i den frådende falstrings talestrøm, en veritabel udladning af, hvad min gamle skolevenindes mor ikke ville have tøvet med at kalde wc-ord mod alt, hvad der havde med kristendom at gøre. Romer afsluttede det kaotiske indslag med hånlige hovedrystende at anbefale Rørth et besøg hos en psykolog. Måske forventeligt, men alligevel: For bogens videre skæbne lovede det ikke godt.

Men det gik helt anderledes. Blandt folk, der faktisk havde læst hendes bog, var modtagelsen så godt som enstemmig positiv – og *Jeg mødte Jesus* blev en forbløffende succes. Massiv omtale i medierne, fast ophold på bestsellerlisterne og oversættelser til adskillige sprog. Man kan kun håbe det bedste for Knud Romers blodtryk.

I årene siden har Charlotte Rørth haft en

udstrakt foredragsvirksomhed og en korrespondance, der indimellem har truet med at vokse forfatteren over hovedet. Mennesker i store tal fra nær og fjern i alle aldre og med vidt forskellig baggrund har henvendt sig til hende med beretninger, der ligner hendes egne – og ikke mindst med deres taknemmelighed over endelig at have fået sat en stemme og, forsøgsvist, et sprog på deres oplevelser. For hovedpartens vedkommende for første gang.

Det er denne kolossale vidensbank, Charlotte Rørth har sat sig for at bringe for en dag i sin nye bog, *Vi mødte Jesus*. Pålidelige undersøgelser fra udlandet har vist, at det er op mod halvdelen af os, der har haft en eller anden form for uforklarelige, »overnaturlige« oplevelser – som ingen får at høre om. Der viser sig nemlig at være en udbredt frygt for at stå frem med disse livsforandrende erfaringer, om de så er direkte møder med Gud, Jesus eller engle,

FOTO: LARS HORN/BAGHUSET

uafviselige tilskyndelser til store beslutninger eller andre måder at være blevet forvisset om guddommeligt nærvær og accept i tilværelsen. Mange har formentlig fornemmet en snert af den Romer'ske automatreaktion og vægrer sig derfor mod at lade sig nævne ved navn.

Men her tager Rørth skridtet fuldt ud. »Min mission er ytringsfrihedens,« skriver hun – og skal dén tages alvorligt, må alle bidragende også lægge navn til deres historier. Man formoder, at dette krav har betydet en ikke helt uvelkommen indsnævring af feltet. Omvendt har Rørth også med sine egne pioner-erfaringer et klart blik for, hvordan fordømmene trives på begge sider, og hvordan forestillingen om omverdenens fordomsfuldhed også somme tider kan skyldes de berørtes sårbarhed og deraf selvalgte isolation.

Forfatteren er sig naturligvis bevidst at være begunstiget med nogle redskaber og nogle platforme, som de fleste af hendes medvidere ikke har til rådighed, og som deres pennefører er hun overalt lydhør og nænsom uden at miste linjen i sin fremstilling. Men bogen er (heldigvis) mere end en sammenskrivning af andres beretninger, så naturligt flydende det også er gjort. En betydelig del af siderne består af samtaler med kyndige mennesker fra alle sider af det akademisk-kulturelle spektrum, hvor Rørth fører sin research og sin eftertanke videre og får sat tingene i forfriskende perspektiv.

Resultatet er en viderekommen, mere reflekteret, men lige så tankevækkende og stedvis lige så gribende bog som forgængerens, og den fortjener lige så mange læsere.

Livssyn. Hvordan ser troen ud for en ateist, der søger meningen, men helst ikke vil have den?

Ateistens trosspring

AF LISBETH SMEDEGAARD ANDERSEN

Ib Ulbæk: Tro og tvivl. Selv ateister kan trænge til lidt gud. 280 sider. 299,95 kr. Akademisk Forlag.

Religion, kunst og kærlighed er fascinerende, fordi de bringer os steder hen, hvor vi aldrig har været før, til noget, som vi aldrig helt vil kunne forstå. Så da sprogpsykologen og ateisten Ib Ulbæk for fire år siden fik en kristen kæreste, blev han til sin egen forbløffelse bragt steder hen, hvor han aldrig havde været før, og i bogen *Tro og tvivl* giver han et bud på kristendommen set med en ateists øjne. Undervejs bringes interviews med sognepræst og Kierkegaardforsker Pia Søltøft, forfatter og ateist Karl Ove Knausgård og forfatter og agnostiker Peter Tudvad, der fortæller om deres kampe for at finde et ståsted.

Tro og tvivl skal ifølge forfatteren handle om »den eksistentielle dimension af troen«, men undgår dog ikke at diskutere tro og viden og gudsbeviser, samt hvad ateister tror, at kristne tror – og omvendt. Ulbæk selv definerer ateisme som »en tom skal – afvisning af eksistensen af en skabende og personlig Gud«, men vil hellere se på, hvad der er fælles for os som moderne mennesker, nemlig at vi lever i en verden, hvor vi forlader os på videnskaben,

men samtidig søger en mening med tilværelsen; en mening, der anfægtes af, at verden er et kaotisk sted, og at vi selv kun lever en tid – og hvordan gør vi det?

Til belysning heraf bruger Ulbæk den amerikanske psykolog John Schumachers teori om, at mennesker som intelligente væsener nok kender vilkårene, men for at kunne leve med dem siden tidernes morgen har fortalt myter, der skaber orden i kaos og giver livet mening. Myter og religion skabes ifølge Schumacher af »mod-intelligensen«, idet de i modstrid med vores fornuft fortæller, at døden er en illusion, og at der er en anden virkelighed. Denne »mod-intelligens« er menneskene iboende, fordi den gør verden meningsfuld, og Pia Søltøft finder genklang af Schumachers tanke hos Søren Kierkegaard, der også forudsætter menneskets religiøse instinkt i form af længslen efter Gud.

Men hvad nu, hvis der ingen Gud er? Så får vi eksistentialemens meningsløshed, som den blev formuleret af blandt andre Albert Camus og Jean-Paul Sartre: Mennesket må tage livet på sig og selv sætte en mening og retning. Det kan føre til to ting: en nihilisme, hvor alting bliver ligegyldigt, eller en ateisme, der indser illusionen og betragter tilværelsen som absurd.

Ulbæk stiller sig ikke tilfreds med eksistentialemens, men mener ligesom psykoterapeuten Viktor Frankl, at mennesket ikke kan

overleve uden en mening i tilværelsen. Ulbæk foretager derfor – inspireret af Kierkegaard – et ateistisk »trosspring« og vælger at »tro på livet« og – med Nietzsche (og Tidehverv) – at »være Jorden tro«, hvilket præciseres som at leve livet passioneret og i kærlighed til den, man elsker, og til alle omkring en.

Ulbæk stiller sig ikke tilfreds med eksistentialemens, men mener ligesom psykoterapeuten Viktor Frankl, at mennesket ikke kan overleve uden en mening i tilværelsen.

Kærligheden bliver således fundament og »meningsgiver«, hvilket udlægges nærmere i en samtale med Pia Søltøft om kærlighed i et bibelsk, kierkegaardsk og menneskeligt perspektiv. Men anfægtelsen er der stadig, og de følgende kapitler beskæftiger sig med de menneskelige vilkår såsom lidelse, fortvivlelse og død belyst ud fra litteratur og bibelttekster og sprogfilosofi. I kapitlet om »Gud som paradoks« mærkes forfatterens baggrund

som sprogpsykolog, for hvad mener vi, når vi bruger ordet Gud? Er begrebet, som yndlingsteologen Johannes Sløk siger, »semantisk tomt«? Eller er »Gud«, som Ludwig Wittgenstein vil sige, et ord for det, der ikke findes ord for? Det udsigelige?

Et kapitel om Bibelens fortællinger leder naturligt over til en samtale med Karl Ove Knausgård, der begrundet sin optagethed af Det Nye Testamente med, at det fortæller noget om, »hvad det vil sige at være menneske«. Den opfattelse understreger bogen. Den er tankevækkende og sober og kan absolut anbefales.

Om man er enig med Ulbæk, er en anden sag. I betragtning af, at bogen angiveligt skulle belyse forholdet mellem ateister og kristne, bruges der mange gammeltestamentlige eksempler på, at Gud er fjern og uforståelig, mens det ikke kommer frem, at Gud er konkret til stede i Det Nye Testamente i Jesus og hans ord. Og for nu at kaste yderligere grus i maskineriet: Hvad mener forfatteren med at være »tro mod livet« – eller »at leve livet på livets præmisser«? Bliver »livet« her ikke et lige så »semantisk tomt« ord som »Gud«? Og i fortsættelse heraf: Når både kristne og ateister kan bruge Nietzsches opfordring til at »være Jorden tro«, hænger det måske sammen med, at gudsforholdet også for kristne afgøres her på Jorden?